

Saada postkontoritest, apteekidest, raamatukaupl. ja mujalt. Peamüügikohad edasimüümiseks Tallinnas: „Päevalehe“ ärides, not. Kristelsteini kont. W. Posti uul, 6. ja Muuseumis. Tartus: Eesti Rahva Muuseumis. Pärnus: J. Karu raamatukaupl. — — — Ratake löpside ostmiseks, sest loomina liigneb

neon tüpnen peregi ja arstidki Euroopa riikide arstide Zborawski eesalgale järele, kes nendest juba kahe päeva võrra ees oli. Saige frakiv aga pidi arsti ja oma noore juulase ravitluste lääma.

Päevanudised.

Kas on Eesti-Sooma kaubalepingu tähistamist nõutud?

Neljapäevases lehes avaldasime Soome lehtede järele toodud E.M. jommi Eesti-Sooma kaubalepingu tähistamise asjus. Sel puhul palus kohalik Soome saatkond seletada, et see teade tõele ei vasta.

Soome põllumajanduse prodütsentide keskkiri olla valitsust palunud, et Eesti-Sooma kaubalepingu mõnes punktis revideerimisele võetaks, kuna lepingu ülesütlemist ei oleks nõutud.

Revideerimine oleks olnud olude sunnil tingimata tarvilik.

Külaskäit Soome.

27. sept. korraldab Tartu akadeemiline hõimuklubi külastada Soome. Külastatavale Gelsingi ja Luru akadeemilise hõimuklubid, kes Tartu akadeemilisel hõimuklubil varemalt külastanud. Külaskäit kestab umbes 4 päeva.

Iluriikline majajomannikude kongress.

Majajomannikude sekkide liidu korraldusel astub Tallinnas homme, 23. sept. iluriikline majajomannikude kongressi kottu. Muu seas tuleb kongressil arutusele majajomannikude sekkide eelolevate linnavalitsuste puhul. Senistel valimistel on majajomannikud iseseisva nimetusega esinenud, kuna viimase ajal kodanlikes ringkondades parempoolsete valijate ühinemise tarvidusest on kõneldud, siis tuleb see asi arvatavasti ka majajomannikude kongressil päevakorraale.

Kongressi peetakse ära majajomannikude sekkide ruumides.

Ehituslaenuude määramine.

Viimase riiklike ehituslaenu komitee koosolekul lubati ehituslaenu Pärnu linnavalitsusele 322.000 mk. ja Nõuvere alekvalitusele 1 milj. 90 tuhat mk.; summad trüevad majajomannikutele edasi anda.

Lõuna alekvalituse laenuvalvur liiki tagasi, sest alekval on 341.000 mk. endist laenu veel tarvikumata.

Peale selle loodati läbi mõned uued ehitusprojektid.

Ehituslaenu fondi 1924. a. peale palutakse suurendada.

Euforteri ehituslaenu seaduse järele on rahaministeeriumil õigus sama seaduse põhjal määratud krediidist aastaks 70 milj. mk. ära tarvitada.

Rahaministeerium on aga 1924. aasta ehituslaenu fondi eelarvesse ainult 20 milj. mk. üles võtnud.

Viimase riiklike ehituslaenu komitee koosolekul leiti, et sellest summast nõudmist rahuldamiseks liiga vähe on.

Ehituslaenu nõude 1924. a. peale tõusevad kuni 100 milj. marga. Kui laenuvõtjatele rahapuhvriks tarvilikult vasti tulla ei suudeta, siis võib majajomannikute sekkide tekkida, mis forterikriisi lahendamise seisukohalt soovitud ei ole.

Sellepärast palus ehituslaenu komitee 1924. aasta ehitusfondi vähemalt 70 miljoni marga peale suurendada.

Raharaiskamine sõjaväe mehaanika töökodades.

Siljuti läks riigikantonnil korda sõjaväe mehaanika töökodades toimepandud kuritarvitust avalitust teha, kus riigile umbes 200 tuhande marga eest kahju on tehtud. Siialuena esineb insener Silatov, kes töökodadele kraami ostes, arvesse suuremate summade peale ehitab, kui töepoolest maksitud oli.

Peale selle on sõjaväe segatud tehnika kontori omanik Max Peterson, kelle armee Silatov ette näitas.

Insener Silatov on vahel alla võetud.

Talupeogade mäss Bulgarias laienemas.

Berlin, 21. sept. (E.M.)

Bulgaria ametlikult ümberlõikamistest hoolimata tuleb Belgradi laudu teateid talupeogade mässust Põhja-Bulgarias. Mäss olla juba õige laialdaselt laenu. Rahomiri juures Sofia ligiläbi olla mässulised valitsuse vägesid löönud. Rahomiris olla mässulised ajutise valitsuse loonud.

Rahutused Vaadenis omandavad poliitilise iseloomu.

Berlin, 21. sept. (E.M.)

Viimaste teadete järgi teevad kommunistid uusi jõupingutusi üldstreigi jatkamiseks.

Uuem-Vaadeni tööstusringkondades. Siitumine omandab üha rohkem poliitilise iseloomu.

Läbirääkimiste võimalus.

Berlin, 20. sept. (E.M.)

Sabasi teate puhul, et Prantusmaa valimis on Saksamaaga läbirääkimistesse astuma, kui passivne vastupanu lõpetatakse, seletatakse Berliini autoriteetlikult poolt, lihtlast olla teada, et ka Saksamaa heastegemisküsimuse lõpuliitu lahenduse poole püüab ja seepärast valimis on kõige tegema, et majanduslikku tööd Stuhriimaal uuesti alustada. Puid rahulik töö ja majandusliku tegevuse uuesti algamine Stuhriimaal olla ka provisoriumi ajal vähealt mõeldav, kui liidumõistekuid ei annestekita ja väljasaadetuid tagasi ei lubata tulla ning kui administratsiooni Saksamaa meelituse kätte ei nita. Samuti olenemat offupeeritud maade uuesti elatnemine sellest, et vaba läbirääkimine offupeeritud ja offupeerimata Saksamaa vahel oleks kindlustatud.

Inglise peaminister rahuldatud läbirääkimistest.

London, 20. sept. (E.M.)

Parlament telegrafeeritakse: Baldwin tegi täna õhtu kühitese jumalagajamiste külastärgu Poincaréle. Briti peaminister avaldas oma täit rahulolekut eilse läbirääkimiste kohta, kui ka oma ülgõndat kätt kõige selle tähelepanu eest, mis temale Prantusmaal viibimise ajal osaks saanud. Mõlema peaministri jumalaga jäimine oli väga südamlik.

Nõupidamine offupeeritud maaalade kohta.

Paris, 20. sept. (E.M.)

Poincaré, Foch, de Lasteyrie ja Le Troquer tulid täna õhtu Quai d'Orsay'ile kottu, et arutada mitmeajuseid küsimusi, mis puutuvad offupeeritud maaaladele.

Jaapan mere sõja lepingut täitmas.

London, 20. sept. (E.M.)

Lokiof teatatakse: Washingtoni merelepingu määruste täitmiseks merejõudude vahendamise kohta eraldatavale ühele lahingu laeva Jaapani sõjalaevastikust.

Jaapan ei võta Vene „abimise“ laenu vastu.

Berlin, 21. sept. (E.M.)

Londoni „Times'i“ teatel on nõukogude auril „Denin“, kes Jaapani mahavõimise ohvritele abi jaadeft andma, Jaapani võimude poolt Robert tagasi saadetud, sest teda kühilustati kühivõimise järele. Teine Vene laev, kes samal otstarbel Jaapani sõitis, olla ka tagasi saadetud.

Rahvasteliidu nõukogu resolutsioon Eesti vähemusrahvaste küsim.

Genf, 17. sept. (E.M.)

(Ohupostiga oma kirjajajalt.) Täna sel koosolekul arutas rahvasteliidu nõukogu Eesti vähemuste küsimust, ja võttis järgmise resolutsiooni:

1) Rahvasteliidu nõukogu võtab teatavaks andmed Eesti rahvuslike, keelelike ja usuliste vähemuste seisukorra kohta, mis temale esitati Eesti esitaja poolt tema aruandes 28. augustil 1923. ja mille järele Eesti vähemuste kaitse on praegu kindlustatud Eesti põhiseaduse läbi, vahetult vähemuste kaitse üldistele põhimõtetele.

2) Nõukogul on õigus uuesti laada teateid Eesti vähemuste seisukorrast sel juhul, kui Eesti loobub nimetatud üldpõhimõtete maksuvuse kindlustamises vastavale rahvasteliidu täiskogu soovimatuks 15. detsembrist 1920.

Sellest otsustab võib nõukogu ühe oma liikme ettepanekul nõnda Eesti valitsusele tema poolt soovitud teateid kühituse kühituse kohta mis puutuvad rahvuslike keelelike või usuliste vähemuste hulka kuuluvate isikute seisukorda.

3) Arvamiste lahumineku korral täiesolevasse resolutsiooni punktuma õiguslike või tegelikult küsimuse kohta, võib seda lahumineku etistada alalisele rahvusvahelisele

Hispaania vahendatav ametnikkude palgafid.

Berlin, 21. sept. (E.M.)

Madridist teatatakse, et uus valitsus on ametnikkude palgafid vahendatud. Sel teel on riigile jeni juba 3.375.000 pesetat väljaminekuid kottu hoitud.

Uus postitartiti kõrgendus Saksamaal.

Berlin, 21. sept. (E.M.)

Saksa postitartiti kõrgendatav 1. oktoobrist jälle tuntavalt.

Pinnade finniswarade hindamine.

Neil päevil Tallinnas arapeetud pinnade raamatupidajate kongressil võeti vastu otsus, mille järele katvatekate lähemal ajal ette võtta kõigi linnade finniswarade hindamist, mis võimalikult ühtlasel alusel läbi viia tahetakse. Tegelik finniswarade väärtus hinnatakse kindrubaades, mis kurti järele Eesti maaaladele ümberarvatakse.

Tulevaastane linnade raamatupidajate kongress

katvatekate arapidada sügisel, enne eelarivete kottuseadmist.

Inglismaal kaubanduslikelt suured väljawaated Balti riikide suhtes.

London, 21. sept. (E.M.)

Briti alamkoja liige Remer, kes praegu reisirit Eesti, Lätis ja Leedusse tagasi tuli, avaldas „Times'is“ artikli, milles ta toonitab Briti kaubanduse suuri väljawaateid neis riikides. Autor ütles, et kuna pool aastat tagasi Saksa kaubanduse maade turguisid hoidisid, on praegu Briti hinnad seal madalamad kui Saksa omad. Artiklis täheledatakse, et Balti riigid võivad Inglismaale müüa metalmaterjali ja põllumajanduse seaduse põllutöömajinate ja raudtee veereva materjali vastu. Edasi toonitab autor, et kuna tulevikus Vene kaubandus suurelt osalt Balti riikide sadamade kaudu peab suunduma, seepärast tuleb Briti kaubandust nende riikidega igapäev edendada. Remer soovib Briti valitsusele kiirendada Meemeli küsimuse õiglast lahendamist, sest viivitused selles küsimuses takistab asjaosaliste maade edendamist ja ritub usaldust.

Kühitused teated.

Berlin, 20. sept. (E.M.)

Võrrahist teatatakse, et Vaadeni rahutuste ringkondades on rahunemist marga. Freiburgis on otustatud üldstreiki lõpetada.

Berlin, 20. sept. (E.M.)

Reuterite telegrafeeritakse Lokiof, et Prantungi kindralluberner parun Juiin on Jaapani välisministriks nimetatud.

London, 20. sept. (E.M.)

Ateenast teatatakse: Konstantinoopolist jaadab teate järgi on türklastel Persia püürl tiliatuseid alad mõlema maa vahel offupeerinud.

Kellel terwis kallis.

see suitsetagu ainult järgmisi tubakaid, mis keemiliselt isearalise aparaadiga puhastatud saab ning selle tõttu kurgule ja kopsulde kahjulikud ei ole:

„Cawalla“	1/4 & Mk.	200.—
„Samson“	1/4 „ „	100.—
„Stambul“	1/4 „ „	90.—
„Ottoman“	1/4 „ „	75.—
„Kuld Kotkas“	1/4 „ „	70.—
„Kuld Ankur“	1/4 „ „	60.—
„Põhja Pöder“	1/4 „ „	50.—
„Meremees“	1/4 „ „	40.—
„Laewa tubak“	1/4 „ „	30.—

Palume proovida
O.-Ü. „TUBAK“

Ainukene

inglismaitseline odaw piibutubak
Eestis on A.-S. „ASTORIA“

„LOOTS“

1/4 naela 60 mrk.

Palju nõutud

odawahinnalised aromaatlised
paberossid Eestis on
A.-S. „ASTORIA“

„ASART“

Wana-Wõidu Põlumeeste koolis

algab õpeus 1. nov. s. a.

Kool asub Wana-Wõidu mõisas, 5-6 km. Wiljandist. Kooli võetakse vastu mõlemist soost õpilasi, kes sundusliku algkooli lõpetanud ja vähemalt 16 a. vanad. Opemaksu et võeta, maksta tuleb ainult wälke summa korteri, kütte ja walgustuse eest. Sisseastumise sooviwaldused tulewad saata hiljemalt 25. okt. Wiljandi maakonnawalitsuse põllutööosakonnale, kust kooli üle ka lähemal teateid saab. Kooli mõisas on olemas puhas karjalaut ühes karjakõdiga, sugusigade jaam, suur puuwiiljaed jne.

Maakonnawalitsus.

Eesti teater „Kirew mask“
Narva mni. 13 (end. „Apollo“ ruum.)
A m a n e
Reede, 28. septembri s. a.

Plibu-maskele „Laewa tubak“
on jälle igalpool saada.

Berlin, 21. sept. (E.M.)
Magu Lokiof teatatakse, ei ehitatawat Jekohamat enam illesse, selle asemel juurendatavat Lokio jadamat.

London, 20. sept. (E.M.)
Ametikult teatatakse, et Rootsi kroonprintsi laulus Lady Louise Mountbatteniga 3. novembril Saint James palee tulinigilits kirikus.

Berlin, 21. sept. (E.M.)
Madridist teatatakse: Kuningas kirjutab alla dekreedile 450.000-mehelise kodanliku kaitseväe ajutamiseks.

Sienbus.

Eitafes nr. avaldatud artiklis „Miste turvalisustamise sisseadeidest Saksamaal“ on ehitatav tead juhtum.

Turba britteerimise jüstseimidest kõneledes on temperatuuri laadid 10 fonda suurendatud: trüitid 16.000 kraadi asemel tuleb lugeba 1600 tr. ja 1100 tr. asemel 110 kraadi.

Wastastituste finnisteltside torraldamise asjus

Saada puudalistes ja naelalistes tükkides

Igale suitsetajale olgu teada, et Eestis kõige paremad paberossid on „Eva“ ja „Salon“ Nõudke igalpool. O.-Ü. „Tubak“.

**K.ü. „Loodus“,
Tartus.**

Majandusline elu.

Seisukord suhteturul.

Maailma suhteturu arvatavasti tähtsamatel 28. aug. 1886.100 tonni suurel olulisele plemat.

Prantsusmaal, Belgias ja Hollandis olid imad suhteturuetteid lastamistele seni head. Kõigepealt Slovaakia, Itaalia ja Ameerika ootamat tühjaks head suhteturuetteid saati. Kõige arvatavasti, et Euroopa tühjaks üle 500 tonni suhteturuetteid rohkem saab kui läinud aastal. Kõigepealt annavad suhteturuetteid ta häid saagilootusi.

1922. a. rahade maksumusteks tunnustamine nõukogude Venes.

Rahakomisjariide nõukogu otsuse järele tuleb maksta nõukogude Venemaa liitvel oleval nõukogude rahad, mis 1922. a. antud, 1923. a. rahade vastu ümber vahetada. Vahetamine peab enne 1. nov. tähtsust aasta lõpuni. Väljamaal olevat nõukogude Venemaa 1922. a. rahade vastu, mis kuni tähtsust aasta 31. det. ümber vahetada. Pärast seda laotab see raha maksumusteks.

Poola väliskaubandus.

Tähtsust aasta esimesel poolel on Poola väliskaubandus 572,9 miljoni frangi väärtuses kaupa sisje vedanud ja 606,2 miljoni marga eest välja vedanud. Nii on Poola väliskaubandus bilans aktiivne olnud, aga Poola raha kurgi langemine on juba edasi kehtnud.

Daanlased lähewad Inglismaale raamatupidamist õppima.

Daani valitsus on otsustanud lihtsamat raamatupidamist ja arvestamist viisi tutvustada. Daani rahvusliku pangajuhataja lähewad ühes mõnede Daani parlamendi liikmetega Inglismaale ja Belgiasse vaatama, kuidas seal raamatuid peetakse, teatakse „Timesile“.

Poola majanduslikest seisukorrad

on Poola konjul Väti, Lütze-Wirt, „Dawijas Wehstnesis“ kaastöölisele järgmist avaldanud: Poola tööstuse ja kaubanduse seisukord on väga hea, kaupade väljaveo on sisseveost palju suurem. Viimase ajal on Poola tööstus juuri edumaine teinud. Lõpsti teistitööstuse toodang on suurem kui enne sõda. Ka on arvatud täiesti uued tööstuse harud, näit. anilinavärvide valmistamine. Metallsaadust on Riia laudu väljaveo 600 parve ja 300 wagunit liipritega. Poolast meetakse Vätiisse viimase ajal suuremal määral soola, nafta, saadusi, manufaktuure, rauda, metsa, materjale jne. Vätiist meetakse Poola linu, linaseemet, kaastööstuse saadusi, konserve jne. Transiidina lähewad Poola laudu Väti elusloomade, või, liha ja konserve saadetuse. Elufallidus on Poolas langemas, tööstus töölisi on vähe, streikijuhumid tuleb harva ette. Poola on Lühimaaga kaubanduslepingu sõlminud, mille tõttu kaubandus nende maade vahel jõudis ebeneb. Poola loobab Ameerikast suuremat välislaenu saada — umbes 150 milj. dollarit. Raudteed töötavad Poolas edukalt. Ehitatakse praegu mitu uut liini juure. Wänu wenelaiusega weburid on ära müüdnud ja osalt Vätiile antud ja uusi normaallaiusega weburid ja wagunid ehitab Poola oma tehastes. Viimase ajal meetakse Poolast palju suhtur wälja, mida valmistatakse oma suhturabrikutes Poolas, Vätiis-Poolas, end. Austria Galitsias.

Sindade lõikumine Inglismaal.

„Times Xrabe Suppl.“ iluwaade näitab, et puuvillade hind septembris dige palju on tõusnud. Sead kehtinud Ameerika puuvillad maksid 13. sept. Liverpoolis

17,29 peni noel. Augustikuu lõpul maksid nad alles weidi üle 15 peni. Ka puuvillade lõnga hind on tõusnud. Sindade tööstus on see mõjunud, et puuvillu vähe deldake olemat ja nõudmine nende järele suureks on kasvanud.

Willaide hind on ka tõusma hakanud. Rahaturg deldake olemat rühtunud. Sindad on odavamad kui augustis.

Mifudel on hind 5.—12. sept. langenud, riisil tegi ta suure hüppe ülespoole. Riisi hinna tõusu põhjendatakse sellega, et Saapanise palju riisi on müüdnud.

Suhtur langes seltsamal ajal. Rohi ja kaasaad püüdnud hinnas.

Metallidest on Inglise tina ja teetina sept. kallinenud, esimene rohkem, viimane natuke. Waff langes septembri alguses ja jäi siis peatama. Wafale määrab praegu Ameerika nõudmine hinna. Looses raud on läinud odavamaks, terasel on mõnel sortil hind tõusnud. Antimonil on hind püsinud. Xrinf täusis augustis, aga müüdnud näib peatunud.

Kallismetallidest kipub hõbe kallinema. Keemiaainetest on boraks odavam, niisama ka sooda ja wävel.

Riisil on fõit jorbid 5.—12. sept. kallinenud. Põhjus tellimised Wähemere äärest ja Euroopa mannermaa raudteedest. Kots on odavam.

Toiduainete hinnad Inglismaal.

Suhtas Inglise lehtedest näha, on tödi hind septembri teisel nädalal ifka weel tõusnud. Daani tödi maksid juba 200 ja 202 shillingit tšentner Londonis. Väinud aastal seltsamal ajal olid hinnad weel kallimad. Sealiha ei ole viimase ajal Daanist ja Rootist Inglise turule läinud. Sinned langeb septembri esimesel nädalal ja kipub weel edasikama tegema. Wunad on kallinenud, kuna juust endises hinnas püüdnud.

Uus wõistleja wõiturul.

Lõuna-Väine Ranaadast on, nagu M. G. Conn. teatab, augustikuu lõpul mituuhat tonni tödi Ranaama laanalt laudu „Inglismaa“ poole teele saadetud. Kui see esimene saamine taske rahuldab, siis hakatakse Ranaada piima saadusi juba teed mööda alaliselt Inglismaale saatma. Sel teel arvatavasti äriselt wõimalik olewat. Väine-Ranaada põllumajanduse kasuusi Inglise turule väitab, sest et tee lähem tuleb kui Väike ja India ookeani laudu. Vähe taske korda, siis on Inglise turul uus tugetu wõistleja wõit ja juustu alal juures.

Shiho-Slowakkia wäljaveo tähtsamad ained.

Shiho-Slowakkia on tähtsust jaanuarist juunini wälja vedanud:

Siiji, puid, turvast	1.438	milj. fr. eest.
Puuvillast kaupa	883	" " "
Rauda, rauakaupa	521	" " "
Willaikaupa, lõnga	606	" " "
Willa, Wilaikaupa	520	" " "
Suhtur	865	" " "

Kõige rohkem kaupa on läinud „Sattamaale“ ja Austriasse.

Wäljamaa linaturgudest.

Inglise ajalehede teatel ei ole Shotimaal linadega kaubitsemist, sest et wabritud ei osta. Welfastis on ka linade osimine ja müük wäike. Tähtsust linasaagi koha teatakse: Väti on tähtsust linade müüjaid palju suurem, kui läinud aastal. Saal lubab tulla kehtmine rahuldav, umbes 24.000 tonni kiudu. — Belgias on uued linad juba müügil. Kiud on väga hea. — Hollandis on linasaat osalt hea, osalt väga hea.

Ameerika jõe kaewajate streik.

Tõstiste ja kaewanduste omanikud on kihistades kogu leppinud lähe aasta peale. Neil päewil pidi lepingu kinnitamine olema.

Tõppuudus Inglismaal.

Septembrikuu teisel nädalal oli Inglismaal 1.283.800 täiesti töötä töölisi.

Hollandi majandusline edu.

1908. a. laetati Hollandis umbes 250.000 tonni riisilisi, 1913. a. 1.878.000 tonni ja nüüd 1922. a. 4.570.206 tonni. Rastat saadi Hollandi-Jubias 1898. a. mõnifaduhat tonni, nüüd arvatavasti 1923. a. toodang üle 15 miljoni tonni tulewat. 1898. a. oli Hollandi laetawist 605 laewa 700.000 tonni mahutawusega. Väinud aastal oli 1.100 laewa 2.804.000 tonni mahutawusega. Metallide sulatamise, peedifustu tegemise, tubala lastamist jne. alal on Holland oma ajumadega ühes ka juuri edumajumid teinud, nagu M. G. Conn. näitatakse.

Shokolaad

Saksa mark Ameerikas.

Seft ajast saadik, kui juba ühe tšendi eest rohkem kui miljon Saksa markasid hakati saama, on spekulatsioonide hirm Saksa marga juhtes ära kadunud, teatakse „Timesile“. Minult New-Yorgi unilitsatel müüakse weel maalt inimestele Saksa markasid.

Misjuguist Gesti kaupa Soomes nõutakse.

Gesti saadused, mis Soomes alati ostjaid leiawad, oleks järgnuid: kartul, kartulitärklis, õunad, kuivatud figur, tapaloomad, liha, munad, ajalehepaber (odam), tšement, tellistiwid, pleekimata puuwiilane riie, lina, õliwärvide mullad, loogad (jääraniis palju on küstid tööstuste looke), tammepeud, wäiksel arwul paeiwid (lihtwimata), ristitšheina seemned, kosmeetika ained (wõistlus suut). Tähtsust küid leiaks ka Soomes turgu, aga neil on liig kõrge sisseweetoll (11 Smf. per kg. toodust arwesse wõetud).

Wene toiduainete wäljaveo küsimus.

„M. G. Conn.“ toob Wene toiduainete turu seisukorra kohta teated, mis asju teise mini walgustawad kui viimase ajal paistis. Peterburi karvitajate ühisus on kuba jaanud iijeswast wäljamaaga kaubitseja ja tahab wäljamaalt osta 2.500 tonni juustit, 3000 tonni Ameerika liha, 30.000 tonni keeringaid, 100.000 naela siija. teed ja sama palju kohwi, 8000 tonni siiji ja 300 tonni kakaoli. Wäljawaated Wenemaa wõit asjus ei ole rõõmsad ja põllumajanduse komisariaadi seemnemiija osakond tunnistab, et tähtsust wäljaseeme mitmes kohas ei kõlba tarwitada.

Emenditööstus Leedus ja n. Wenemaal.

(Konfular-teade.) Leedumaa on tegewust alustanud suurem ehitistiwide wabrik „Betonas“, Panevezys, Lithuanie. Wabrik tarvitab suuremal hulgal tšentuti, ning impoteerib seda Saksaamaalt. Ka nõut. Wenemaa katatseb oma tšemenditööstust uuesti jalule seada, milleks ostarbels tahab wäljamaalt tšemenditööstuse sisseweetud osta.

Odaw ja tõesti hea

on tubakas

„KASULIK“

1/4 nl. — 75 mrk.

A/S. „LA FERME“.

Soome majandus.

(Konfular-teade.)

Suurel oldi Soomes arwamisel, et siigisel, kui puutaubast saadud raha sisse tuleb, siis paraneb ka rahajandusline seisukord. Nii ei ole aga läinud. Umberpöördukt, rahapuudus on suurem kui lewadel. Nõudmine puutauba, tšelluloosi ja paberi järele wäljamaal on wõrdlemisi wäikene — põhjuseks praegune segane poliitiline olukord iga imaturul.

Selle järelduseks on, et Soome pangas waluta-refertio on wähenenud 348 milj. Soome margani, kuna see aasta algul oli 2 korda suurem. Pant oli sunnitud müüma wäliswaluutat sisseweetud kaupade maksimiseks. Rahameeste ringkondades arwatatakse, et Soome marga kurg hakkab siigise poole lõikuma, kui wäljaveo ei suurene. Kaubabilansi passiwuse wastutauks.

wõiks nimetada, et sisseostetud kaubad on olnud odavamad kui läinud aastal. Puna kasesolema aasta hindade importinidels oli juulikuul 1124, on wästaw arw tähtsust aastal 934. Sisseweedu on siis nõudnud proportsionaalselt wähem raha kui eelmisel aastal.

Rodumaa hinnad on siiski wõrdlemisi muutmata. Tõõpaldad pole ka sugugi alanenud. Glamistuhude (indels juulis 1111, 1922. a. juulis 1142) kõrguse tõttu ei ole wõimalik olnud palkajid wähenendada.

Et riigi eelarwe kawa tulewaseks aastaks nõuab endiselt rohkem raha, ei wõitugi olla malle tergendusest suuremal määral.

Jääraniis metsa-, paberi- ja metalltööstus tunneb praegu rasust, seft töõpaldad ei lähe odavamaks, kaupade hinnad wäljamaal aga kipuvad alanema, suure wõistluse tõttu.

Töösturid teewad ettepanekuid, et wälisus katkust raudteede prahimafusid alanada ja teatud kaupade wäljameo- ja sadamafusid wähenada.

Pankrotid Soomes.

Statistika järele on aastal 1922. Soomes tehtud 730 pankrotti; neist põllutöõalal 43, kaubanduse alal 212, töõstuse 30, järeldamised arw muudel aladel.

Käesolewa aasta esimesel poolel oli pankrottide arw 384.

Boole aasta jooksul Gesti sisseweetud walmisriiete ja peakatete hulk.

Rogitud andmete järele on käesolewa aasta esimesel poolel Gesti sisseweetud walmisriieteid ja peakatteid 7.204.830 marga eest. Sellest arwust langeb walmisriiete peale 19.024.330 marka, peju peale 5.205.200 marka ja willaste ja puuwillaste sukade peale 25.452.600 marka. Peakatetest on sisseweetud: wilkibarid 10.028.900 marga eest, õlest fibaraid 6.779.000 marga eest, nahkfibaraid 388.800 marga eest ja mütiisid 99.400 marga eest.

Tähendatud kaupade wäljaveo jelle aasta esimesel poolel ei olnud.

Norra tollikõrgendused.

Norra tollimafusid tõsteti 11. juunil f. a. parlamendi otuslega 33% profi. wõrra (krooni wäärtuse alanemise tõttu). Nüüd on sellest kõrgendusest wabastatud benjiin, petrooleumi- ja tooresõlimootorid, elektrimootorid, generaatorid, mootorijõul fäwad rehespejumasinaid ja teised põllutööriistad ja masinad.

Wene kooperatiivpank Vätiemaal.

„Edasi“ teatel olla Väti rahaminister finnitanud kooperatiiv- transiit affiapanaga põhikirja, mille faktiiliselt astajaks ja affiati omanikuks olla Wenemaa „ühistege-line tekkijufus“, Rondoni rahwapank ja suuremad wäljameo ühistegelised asutused. Wanga tagawarapitaalkas olla 25 miljoni Väti rubla. Pant arwab oma tegewuse Vätiemaal.

Sumalasaat maailmas.

Arwatatakse, et tähtsust humalasaat maailmas 600—650.000 tšentneri juur on. Tähtsust saak on palju wäiksem kui läinud aastane. Kõige suuremad humalasaatatajad on Inglismaa ja Ameerika, esimene 220—230 tuhande, teine 150—160 tuhande tšentneriga. Sattamaa saak on 67—75 tuhat tšentneri. Sumalate hind on tugewasti tõusnud ja oodatakse weel suuremat tõusu. Üks otja pakub teisele üle, et aga kauba kätte saaks.

Nõudke ainult

„UUS-BENE“

tahwelshokolaadi ja kompvette.

Tallinnas, Rütli uul. 2.
Kõnetraat 12-29.

wõtab „Raja“ ja „Teataja“
tehimisi wastu peremees herra
H. Laas.

Et meie kõik riidekaubad otsekohe wabrikutest suurel arwul saame, sellepärast wõime wõistlemata hindadega suurel ja wäiksel arwul soowitada:

Inglise ja kodumaa wabrikutest:

Meesterahwa willast: Kasuka, palitu, ülikonna ja jope
Naisterahwa " Mantli, kostüümi, kleidi ja pluuse
Palitu, ülikonna ja mantli woodri, kleidi flanelli, parhi,
mööbli ja põranda, pleegitud ja pleekimata pesu

riiet

Willaseid, puuwillaseid ja pikee woodi tekke, willaseid suuri, siitsi ja siidi rätte.

Inglise wabrikutest: Naisterahwa mantli plüüsi. Prantsuse wabrikutest: Kleidisiidi moodsates wärwides.

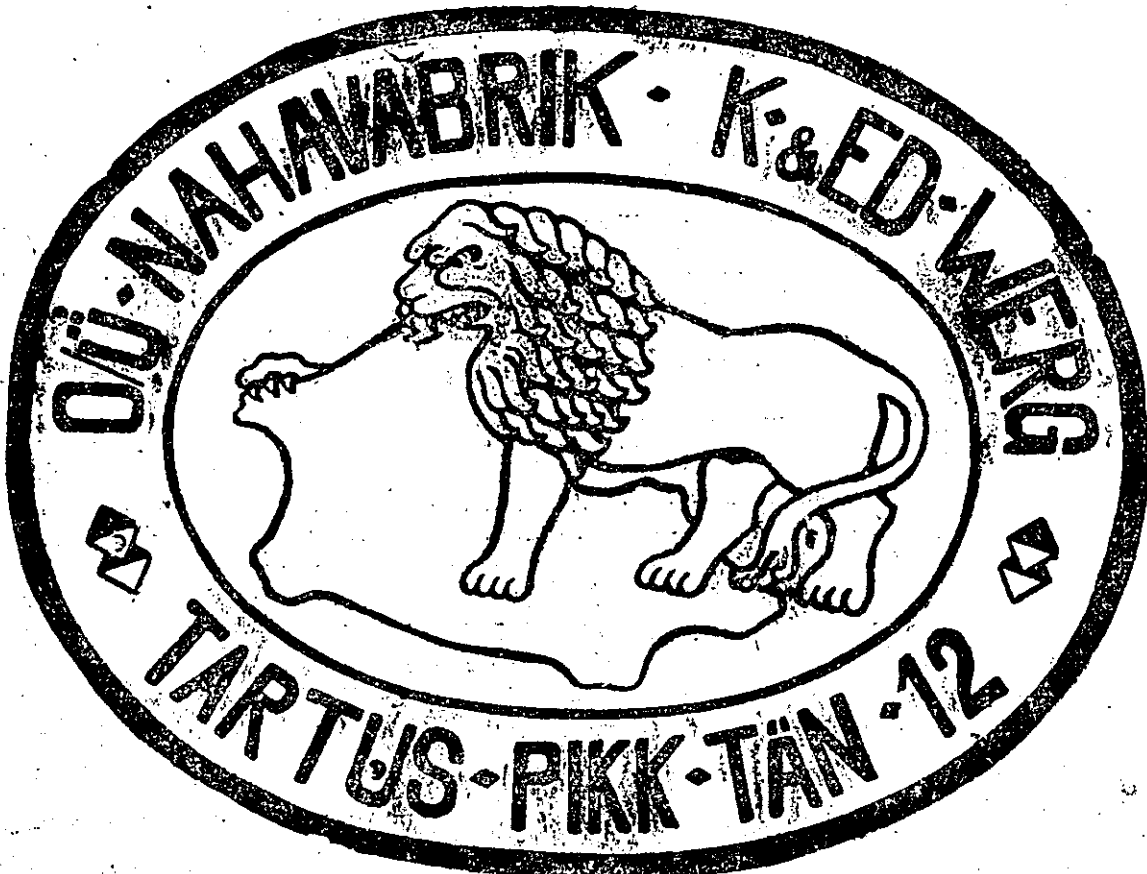
Kõiksugust muud riidekaupa ja rolli niiti.

Musta ja walget kangalõime.

Tschernom, Luksep & Ko.

Tartus,
Kauhaaowis nr. 6 — 7. Telef. nr. 156.

kinnitatud

kaitsemärk.

Sooritab omast rikkalikust ladust mõõdukate hindadega kõige paremaid

pinsoli-, pasta- ja woodrinahku.

EESTIMAA

TÖÖSTUSE ja KAUBANDUSE PANK.

Peapank: Tallinnas, S. Karja uul. 7.

Osakonnad: Haapsalus, Narwas, Pärnus, Petseris, Rakweres, Tartus. Walgas ja Wiljandis.

Aktsia-kapitaal: Emk. 200.000.000.—

Tagawarakapitaal: Emk. 100.000.000.—

Telegrammide aadress: „INDUSTRIEBANK“

Pank toimetab kõiksuguseid panga operatsioone

sise- ja väljamaal.

Ziitlamerid ja pianinod

üle ilma kuuljatest tehastest
soowitab mõõdukate hindadega

Karl Sürgenfon

— Kuninga uul. nr. 5. —

28. septembril f. a. kell 10 homm.

müüakse enampakkumisel

Soowitab kaamillabins, Soompeal, Tallinnas, 1550 pd.
30,5 mola sõjawäe kolbmata

Jaapanimäätret.

Sarju maakonnawalitsus

annab välja 28. sept. f. a. kell 12 p. kinnisel kirjaltlul

wähempakkumisel

Kohila-Sageri kumitee ehituse 1 wersta pikkuselt ja
prügitee paranduse 3 wersta pikkuselt.

Tempelmarigiga warustatud pakkumised tulewad fiske-
anda Seede osakonda, Suur Roosikrantsi uul. nr. 12,
28. sept. f. a. kell 11 homm. Rautsioniks fiskealasta
maakonnawalitsuse kasfasse 150.000 marka.

Maakonnawalitsusel jääb õigus tööd kõige wähem
pakkujale mitte wäljaanda, samuti lepingu tegemisel
kautsiooni summa suurendamist nõuda.

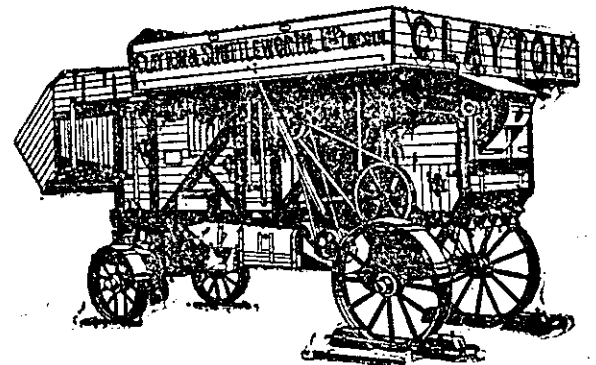
Wähemaid teateid ja pakkumise lehti saab Seede osa-
konnast, alates 24. sept. kell 12—15.

Seede osakonna juhataja O. Sürgenfeldt.
Asjaajaja G. Fistar.

Kõigesuurema ja wanema Inglise

CLAYTON & SHUTTLEWORTH'i

wabriku isesõitjad ja hobustega weetawad

rehepeksugarnituurid

on ilmakuulsuse wõtnud oma tehniliselt kõige täie-
likuma konstruksiooni, tugewa ehituse, suure töö-
wõimu ja erakorraliselt pika ea tõttu. Kõik Eesti-
maale määratud garnituurid saawad eriti meie maa
oludele wastawalt niiske ja märga wilja pekamiseks
ehitatud, sellepärast ei tule ühtegi ummistust ette ja
kõik terad, isegi kõige kõhnemad, saadakse kõige
paremalt puhastatult ja sorteeritult kätte, mis tõttu
CLAYTON'i garnituure meie maal kõige paremateks
ja otstarbekohasemateks loetakse

CLAYTON'i vähemaid peksu-
masinaid ehitatud töötamiseks trak-
toritega ja naftamootoritega
CLAYTON'i ristikheinaseemne
peksumasinaid

CLAYTON'i kõige ökonoomilisemaid

lokomobileile

ülekuumendatud ja küllastatud auruga, meie maa külte-
oludele wastawalt ehitatud igasuguse wäike- ja
suurtööstuse jaoks, 4 kuni 1000 hobuse jõuni.

CLAYTON'i naftamootore
SAEKAATREID igas suuruses
FORDSON traktore 10/20 HP.
OLIVER hobuseatru — kõigis
suurustes

Sõidu- ja weoautosid, auto-om-
nibusse kõigis suurustes

soowitab omast ladust kõige soodsamate hindadega
ja lahedate maksutingimistega

Hans Winnal,

TALLINN, S. Tatari uulits nr. 1. Kõnetraadid:
3-42 ja 3-72.

Wiljandi maakonna-kooliwalits. wajas
2 kutseõigusega maakonna tagawara-

õpetajad

ja Wiljandi poeglaste gümnaasiumile
loodusloo õpetajad.

Soowitawadusele tuleb juure lisada 20 ml.
wääratuses temepelmärke, lühike elulookirjeldus
ja haridusdokumentide kinnitamata äralirjad.

Maakonna kooliwalitsus

Lähemaid teateid saab
 Kontzentra autohüürist Suurtüki uulitsal.

Wiljandi kaubandus ja tööstus.

SAKALA PANK

Wiljandis, Lossi uul. — omas majas.

Põhikapital: Mrk. 10.000.000

Pank võtab hoiule ja maksab tähtajaliste hoiusummade eest 8% ja jookswate arwete pealt — protsendid kuude wiisi arwatud 6%, päewade wiisi arwatud 5% aastas. Tähtajaliste hoiusummade juures võtab pank tempel- ja kroonumaksud — — — oma kanda. — — —

Hoiusummade kohta teateid mõlja ei anda, ka maksuametile mitte.

Pank annab laenusid ja toimetab kõiki muid panga operatsioone.

Pank on awatud igal äripäewal kella 9—2 päewa.

Wiljandi Linatööstuse Ühisuse lina-, takuketramise ja kudumise vabrik

Tel. aadr.: „Linavabrik“ WILJANDIS Telefon nr. 18

Vabriku ladus alati saadaval: kõrgemate auhindadega kroonitud lõnga, niiti, linast ja takust riidet mõõdukate hindadega.

Võetakse talurahvalt ümber-
töötamiseks lina ja takku vastu,
Tööhinnad võimalikult odavad.

Vabrik ostab igal ajal ajako-
hase hinnaga ainult head lina.

Wiljandi Linatööstuse Ühisus.

Wiljandi Laenu - Hoiu - ühisus (Ühispank)

Lossi uulits nr. 17. — Telefon nr. 82.

Wõtab raha hoiule ja maksab 5%—8%,
diskonteerib wekslid, annab laenusid
mitmesuguste kindlustuste vastu
ja toimetab kõiki pangaope-
ratsioone.

Tähtajaliste hoiusummade pealt võtab pank riigi-
ja tempelmaksu oma kanda.

Ärisels 1. septembr. s. a. Mrk. 40.244.161.98

Kassa awatud igal äripäew kella 10—2 p. l.

JUHATUS

Tsemendi-tööstus J. Luts & Ko.

Kõnetraat 99. Wiljandis. Kõnetraat 99.

**Katusekiwid,
kaewurakked,
müürikiwid**

on alati saadaval. — — — — — Tellimisi võtab vastu
KREIMANN & Ko. KAUPlus.

A. W. Werncke — Wiljandis.

R. Wolf'i rehepeksu - garnituurid, Weipert ja Pojad: rehepeksumasin mootori jaoks, Rootsi Arwika tehaste „Wiking“ wilja- ja heinaniidu masinad, Ameerika masinad „Massey - Harris“ wilja-, rohuniitjad ja hobuserehad.

Heiligenbeil'i adrad, wedruäkked ja hobuserehad, Tegur'i adrad Oliver'i adrad Ameerikast. Koorelahutajad suures väljavalikus. Hekslimasinad, Masinarihmad — kaamelikarvast.

MASINA- ja TSILINDRIOLI, PETROOLEUMI, NAFTAT, BEN-
SIINI, AUTOOLI, WÄRNITSAT, PORTLAND TSEMENTI Port-
Kunda wabrikust, SOOLA täiesti walget, JAHU kõik sordid
Ameerikast ja Rotermanni tehastest Tallinnast, HEERINGAID
Schoti, Mattfull ja Mattjes. WANKRIMAÄRET.

Oma esitajad: Tarwastu - Mustlas: hra P. Perlus; S. Kõpus: G. Taalmann;
S. Jaanis: K. Reial.

A. W. Werncke — Wiljandis

WANA-WOIDU Põllumeeste koolis

algab õpetus 1. nov. s. a.

Kool asub W.-Woidu mõisas, 5—6 klm. Wiljandist. Kooli võetakse vastu mõlemast soost õpilasi, kes sundliku algkooli lõpetanud ja vähemalt 16 a. wanad. Õpemaksu ei võeta, maksta tuleb ainult väike summa korteri, kütte ja walgustuse eest. Sisseastumise soowi-
awaldused tulewad saata hiljemalt 25. okt. Wiljandi maakonnawalitsuse põllutöö osakonnale, kust kooli üle ka lähemaid teateid saab. Kooli mõisas on olemas puhas karjalaut ühes karjaköögiga, sugusigade jaam, suur puuwiija aedjõe.

Maakonnawalitsus.

Õpetus algab

Wodja põllutöökoolis

15. oktoobril s. a.

Õpilasteks võetakse vastu mõlemast soost isikud, kes sundliku algkooli lõpetanud ja 16 aastat wanad. Õpetus, korter ühes kütte ja walgustusega on õpilastele tasuta. Alasandmisi võtab vastu ja täielikumaid teateid annab kooli juhataja. Abr. Wodja, Paide kaudu. Kooli juhataja.

Estoonia teater

Laupäeval, 22. septembril
kell pool 8 õhtul.

„Goffmanni lood“

Jacques Offenbach'i fantastiline
ooper 8 vaat.

Pühapäeval, 23. septembril
kell pool 8 p. l.

„Kerjus üliõpilane“

C. Milleseri opereetti.

„Meetud tolu“

A. Ritzbergi 4. vaat. komöödia
Algus kell pool 8 õhtul.

Draamateater.

Laupäeval, 22. sept. 1. a.
kell pool 8 õhtul.

„Eähe mõõda“

Richard Althoffi seitse püsti
igapäevast.

Pühapäeval, 23. septembril
Rasteleandusele:
tefti korda

„Häriapõlwlane Nina“

Nina Schwabacheri lastemu-
nastust 7 pildis.
Algus kell 3 püeval

„Hommikust keskööni“

Georg Ralferi näidend 7 pildis
Algus kell pool 8 õhtul.

Rasias mitähgi abonement-
taarid ühisloovamiste ja laste-
etenduste peale.

Päevakohaste eelmist igapäev
tella 11—1 e. l. ja 5—8 õht.
teatri kasjas.

„Estoonia“ kontsertsaal.

Pühapäeval, 23. septembril 1. a
Estoonia sümfooniaorkestri

4. rahvakontsert

Juhatab M. Rull.

Solist pr. Selmi Eins (so-
prou) ja hrra M. Schmitti
(flöte).

Algus kell pool 8 õhtul.
Pääsetähed 50—100 margani.

Dr. K. Sööt,

Paides.

Tallinna uul. 18 kõnetr. 53.
Prakt. arst ja nahahaiguste eri-
arst. — Kõnetunnid 8—10 ja
2—3 p. l. Sünitussabi igal ajal

Olen tagasi jõudnud
ja jälle vastu võtma alganud
päästunnid tella 10—1 ja 4—7

Hambaarst

M. Courie

Kõnetunnid 6-57 Narva mnt. 4.

Maaparanduslaenu, tulu-
ja ärimatju ja igasuguste koj-
tu asjus

palwekirju

walmistab korralikult ja kiirelt
Waheta lituse kontor, Harju u. 22

Aktiaseltside, osähi-
suste põhikirju ja igasugu-
seid

lepinguid

walmistab korralikult ja
kiirelt wahetalituskontor
Harju uul nr. 22.

Wähe pruugitud Lanz'i
wabriku iseseõtija

rehepeksugarnituur

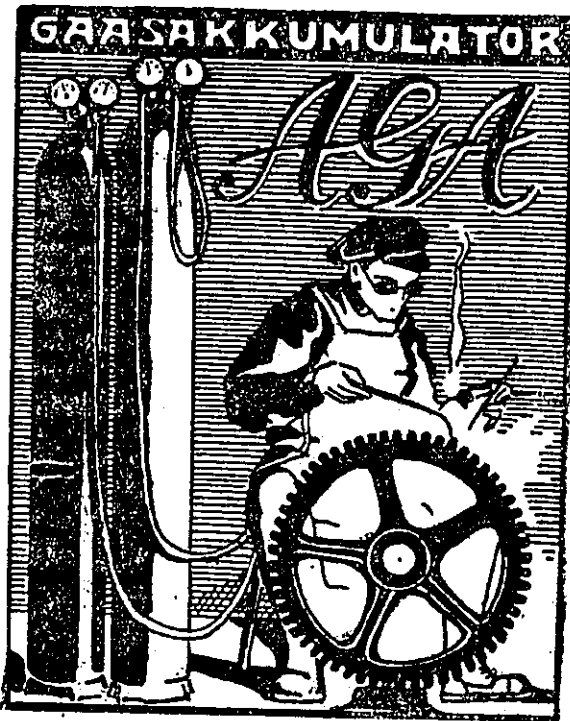
ja üks iseseõtija LOKO-
MOBIL on odawa hinnaga
müüa. Insenieri uul. nr. 2,
hrra Mikki juures.

A-S. „Eesti Aga“

teatab oma lugupeetud tarvitajatele, et 15. septembril s. a.
on kontor ja juhatus uutesse ruumidesse üle wiidud

Kentmanni uul. nr. 5, — kõnetraat 21-59.

Ohuhapniku ja atsetileengasabi wabrikud asuwad
Müümisadamas, Põhja uul. nr. 5, kõnetr. 24-06

Muretsene kohale ladust ja tellimise peale:
Ohuhapnikku, atsetileengasabi, autogeen-keetmise, lõikamise ja sulatamise
aparate, karbiiti ja swelsimise materjaali.

Atsetileengasabi sisseseaded:
tulitornide, merimärkide, wedurite, raudteewagunite, automobiilide,
mootorrataste, maa- ja meriwäe signaalaparaatide jaoks.

AGA automobiilid. Tulilaamad

A-S. Eesti-AGA juhatus palub lugupeetud tarvitajaid ka edaspidi telli-
mistega austada, mis ladust korralikult ja odawate hindadega kohale
muretsetakse.

Põllutööriistade ja masinamabrik

A-S. „TEGUR“

Tärtus, Halmi t. 2-10, Fortuna t. 1-3, Raatuse t. 11-13.

OO OO

Walmistab ja parandab kõiksugu põllutööriistu ja masinaid.

Teeb igasuguseid luksepa-, sepa-, treimise-, katalsepa-, tislari- ja
maalritöid.

Müüb eelpool nimetud saadusi, kõiksugu raua- ja terase kaupa, iga-
suguseid õlisid suurel ja väikesel arwul, peksugarnituure ja
tööstuse tarbeasju ning materjale.

E. T. K.

wajab asjatundjat

ärijuhti-prokuristi

toiduainete ostu-müügi juhatajaks oma peakontoris.

Põhjalik wilumus sise- ja wäljamaa suurkaubanduses
toiduainete alal, samuti ka kolme kohaliku keele mõist-
mine nõuetaw, Inglis keele mõistmine soowitaw.

Pakkumised senise tegewuse kirjelduse ja lähemate
nõudmistega saata Eesti Tarvitajate Keskühisuse sekre-
tariaati, Estoonia wüestee 15, Tallinnas.

Laewaari A-S.

Hans Diedrich Schmidt

Pärnus.

Järjekorraline reisijate- ja kaubaühendus
Tallinnast

STETTIINI:

aurik „THORSTEN“,

kapten SIIMANN,

Arasõit Tallinnast 29. sept. 13., ja 27. okt.
kell 12 päewal.

Arasõit Stettinist 5. ja 19. okt.
kell 1 päewal.

STOKHOLMI:

aurik „Kalewipoeg“,

Kapten Tamm.

Arasõit Tallinnast igal kesknädalal kl. 4 p. l.
„Stokholmist igal pühapäeval, kell 11 e. l.

HELSINGISSE:

aurik „WASA“,

kapten LOSSMANN,

Arasõit Tallinnast igal kesknädalal ja reedel
kell 2 p. l.

Arasõit Helsingist igal esmaspäewal ja nelja-
päewal kell 11 e. l.

Sõiduplaani muutused wõimalikud.

Ligemaid teateid annawad agendid:

Mundt & Schütt, Stettin, Bollwerk 1,
telegr. aadr.: „Skandia“, kõnetr. 505 ja 576.

A/B. Foerenade Spedition & Rederiagent.
Stockholm Skeppsbron 30,
telegr. aadress: „Kustkanal“, kõnetr. 44-50.

Finland Spedition-Central A/B,
Helsingfors, telegr. aadr.: „Speditcentral“,
kõnetraat 12001/8.

Thomas Clayhills & Son

Tallinnas, Suur Brooksmägi 14.
Telegr. aadress: „Clayhills“ Tallinn.
Kõnetraat 1-18 ja 22-17.

Aurikud on traadita telegraafiga
warustatud.

Tallinna Rahwailikool.

Tegewus Rahwailikoolis algab esmasp. 24. sept.
kell 6 (pöeglaste gümnaasiumi aulas E. Klooßi u. 16)
Kõnelewal poolaastal loewad järgmised lektorid:
A. Tamm õp. Salmeister, kirjaniit E. Peterson,
Dr. Otto, D. Orghaer ja t. Loengud õhtuti tella
6-8. Kõnelemaats 250 mrl. poolaastast (õjaroõe-
lastele maksuta) tuleb aratatsuda issekirjutamise juures
(E. Klooßi uul. 16 Rahwailikooli büroos t. 5-8)
Soowitab oja wõtta keele kirjusest rigistreegigu
emaast büroos. Awatakse inglisi ja saksa t. kirjused.
Maats 500 marta poolaastast (tunnid 3 forda näbalas)
Rahwailikooli juhataja W. Wäike.

Cand. oec. M. TIMUSK'i raamatupidamise kursused Pärnus

algamad 1. oktoobril s. a.

Kursustel õpetakse: raamatupidamist, kauba-
rehkendust, masinal kirjutamist jne.

Ülesanda Pärnus, Supelst uul. 6, kella 2-3 p. l

= Saapaid =

tohu- ja wäljamaa parematest wabrikuteist
soowitab odawalt

Salanõude kauplus

Aug. Raamat ja Ko.

Enure Karja uul. nr. 18 kaupl. 4.
Laenuwanga majas.